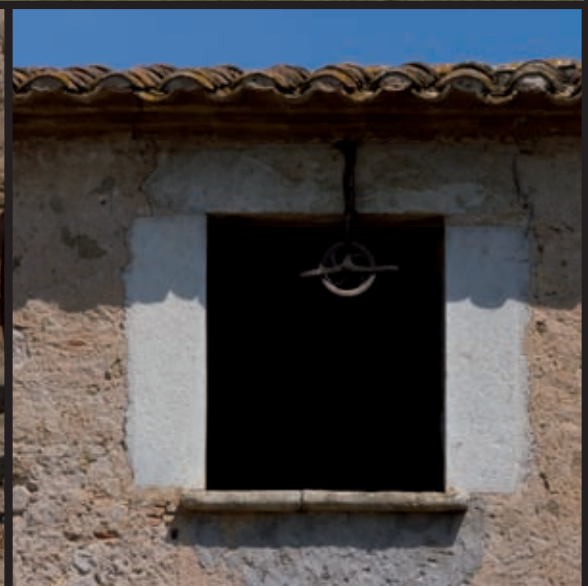

Tres masos fortificats
al sud del Montgrí

JOAN SERRA I GIRONELLA > TEXT

L'entorn del Montgrí ha estat històricament un espai amb una forta activitat humana, fins al punt que el seu llegat n'és un dels patrimonis més remarcables. Entre aquest llegat cal destacar els masos —alguns dels quals estan catalogats com a monuments històrics— localitzats principalment en els vessants meridionals del Montgrí, a la zona de confluència amb la plana. La torre Bagura, la torre Quintaneta i el mas Ral, situats entre els nuclis urbans

VICENÇ ROVIRA & XAVIER JAIME NOVO > FOTOS

de Torroella de Montgrí i l'Estartit, en són exemples destacats. La seva història, tot i que amb trets diferencials, té un gran paral·lelisme. Els masos actuals són el resultat de les activitats portades a terme durant més de cinc-cents anys pels seus propietaris i masovers per adaptar-se a l'entorn i fer rendible el treball de les seves terres.

A l'inici de l'edat renaixentista en són propietàries les famílies Bagur, Quintana i Real, que donen nom a la torre Bagura, a la torre Quintaneta i al mas Ral, respectivament. És una època marcada pel

perill de l'atac de pirates i corsaris, circumstància que motivarà la construcció de torres de defensa al costat de l'edifici principal. La més imponent és la torre Bagura, de planta quadrada, amb dinou metres d'alçada, i que presenta com a tret destacable la inscripció sobre la poterna: «Catherina Bagura me fecit 1561». Les torres del mas Ral i la torre Quintaneta, de planta rodona, són més senzilles, sobretot aquesta darrera. Els seus elements defensius són encara presents: espitlleres, trapes, merlets, matacans, corseres i gàrgoles.

torre Bagura

Quan els propietaris van esdevenir hisendats i van fixar la seva residència lluny del mas, hi van anar a treballar masovers. El segle XIX, la torre Bagura i el mas Ral formaven part de les possessions de la família Carles, i la torre Quintaneta encara formava part del patrimoni Quintana. En el segle passat, aquests masos són adquirits per famílies de pagesos, que hi tornen a fixar la residència i viuen de l'explotació dels seus terrenys. Avui, encara podem observar el propietari de la torre Bagura, Feliu Serra i Bret, amb més de vuitanta anys, treballant alguns terrenys amb el seu vell tractor o cuidant

l'hort de davant del mas, tot donant consells al seu fill. Josep Coll i Figueras, de la torre Quintaneta, uns anys més jove però també jubilat, encara s'entreté fent feines agrícoles, principalment relacionades amb el conreu de cereals. Per altra banda, Josep Sureda i Bach, que fa menys anys que ha heretat el mas Ral, malgrat que té com a ocupació principal la d'electricista, dedica algunes estones lliures a l'activitat agrícola.

torre Quintaneta

Si bé és cert que en els tres masos les feines del camp ja no són tan rellevants com anys enrere i la ramaderia ja no hi és present, també ho és que tots mantenen bona part dels trets característics dels masos de sempre: unes cases que no han renunciat al seu passat històric; i unes persones —en aquest cas, propietaris— que encara hi resideixen, que no han renunciat a l'exploració de les seves terres i que encara mantenen la vinculació amb l'entorn més proper.